

följande ordning: 1) allokution; 2) skrifteord; 3) mullkastningen; 4) bön; 5) psalmord; 6) Fader Vår; och 7) välsignelsen.

Allokutionen skulle tala till de närvarande om livets värde, dess allvar, dess uppgifter, dess lidanden; och om dess förblivande betydelse för evigheten, om döden och den andra världen. Jag tänker mig olika alternativ, och naturligtvis skulle den kunna ersättas av ett grifftal. Det har sagts att det är omöjligt att stadkomma någon sådan allokution, passande för alla. Men det har också sagts, att prästerna i stället böra säga åtminstone något före jordfästningen. Är det ej att begära för mycket av oss att vi skola utsäga, vad kyrkan ej kan finna ord för? Behöver det vara så märkvärdigt? Kan det icke vara något som samlar tankarna om att vi stå vid en medmänniskas grav? Något allmänmänskligt först. Men sedan ord om vårt evighetshopp. Det har sagts, att begravningsbönen skall omarbetas till större innerlighet. Tag innerligheten och lägg in i den i ett tal till menigheten; det stämmer till andakt och förbereder för det som följer.

Som en naturlig fortsättning av allokutionens senare del böra skrifteorden komma. Det säger sig självt, att nuvarande samling bör underkastas en sovring och komplettering. Om de givas denna plats, komma de att organiskt höra samman med liktalet, där sådant hålles, och hindra detta att sväva bort ifrån det kristliga, vilket annars kan ske så väl i ton som innehåll.

Om jordfästningsorden tåla någon ändring är jag icke beredd att nu yttra mig.

Bönen, som följer omedelbart efter denna jordfästningsakt, kan ju nu bliva kort. Den kan ju tillika vara innerlig, och blir det lättare, om den är kort. Vi skola ju akta oss för långa böner, som innehålla reflexioner och smaka föredrag.

Egentligen skulle bönen övergå i Fader vår och välsignelsen. Jag vill emellertid ifrågasätta, huruvida ej lämpligen kunde införas mellan bönen och Fader vår psalmord, antifonier ur psaltaren eller verser ur Sv. Psalmboken. Det bleve en vilopunkt, utmärkt av underbart djup och varm stämning.

Alfr. Johansson.

De rundradierade gudstjänsternas psalmer.

Skovgaard-Petersen säger på ett ställe, att »predikstolen är en utsatt plats». I särskild grad gäller detta om predikstolen i en kyrka vars gudstjänst radieras. Och inte bara om predikstolen. Altaret med sin heliga tjänst och läktaren med sång och musik äro i lika grad utsatta — ja, t. o. m. kyrkbänkarna: den gudstjänstfirande församlingen måste, med eller mot sin vilja, sjunga i radio, om den annars vill deltaga i församlingssången. Ingen plats i en sådan kyrka är dock så utsatt som nummertavlan. Vad där skall stå vid högmässan, det får inte blott radiolyssnarna, utan hela den tidningsläsande allmänheten veta om. De flesta bry sig väl inte om dessa siffror; men prästen som får lördagstidningen i sin hand, tittar säkert på radioprogrammets psalmer för att se vad andra tänkt,

hur de försökt lösa det alltid lika svåra problemet om en rätt psalmsättning. Det kan då inte hjälpas, att nummertavlan också blir utsatt för kritik.

Då nu denna tidskrift öppnat sina spalter för en ventileringsfrågor rörande psalmvalet vid våra gudstjänster, så är det dock inte för att kritisera aktade ämbetsbröders psalmval, utan för att bidra till vinnande av klarhet över en viktig detalj i prästens förberedelse till en högmässogudstjänst. De präster, som ha den tvivelaktiga förmånen att tjänstgöra vid radierade gudstjänster, få finna sig i att lämna material till dessa undersökningar.

När jag Kyndelsmässodagen kom till den av mina kyrkor som hade »sen gudstjänst», hade kantorn hört en gudstjänst förut i

radio. Han hade kopplat in närmaste stads kyrka, men han kunde inte förstå hur det var med psalmerna. De sjöngo ej dem som stodo i programmet. Hemligheten var att relästationen hade, honom ovetande, satt in en Stockholmskyrka ist. f. den kyrka hantänts sig. Stockholmskyrkan hade följande psalmer: 1: 3, 569: —, 328: 3, 502: —, 69: 2 3. Landsortsstaden hade helt andra: 514: 1—4, 510: 1—8, 69: 2, 509: 4—6, 536: 4. Nu var det Kyndelsmäsodagen med dess kvardröjande julstämning och dess ämne: Uppenbarelsen. Såsom *introitus* har då 1: 3 föga med dagens betydelse att göra. 514 är mera i stil med dagen; men med sin skära, fina folkviseton lämpar den sig inte alls såsom inledningspsalm till en svensk högmässa. Möjligen på annan plats i gudstjänsten, men helst vid ungdomsmötet i församlingssalen. *Gradualen*, gudstjänstens huvudpsalm, bör väl återge evangeliets, huvudtextens, tankar och ange söndagens karaktär, vara typisk för densamma. 569, specialpsalm för diako-

nien, har intet med kyndelsmäsodagen att göra, och 510, en adventspsalm, tar ensidigt hänsyn till epistelns »se, han kommer». Medan *predikstolpsalmen* i båda kyrkorna är väl vald, synes valet av *psalmer efter predikan* ha skett väl mycket efter personlig smak. 502 har svårt att försvara någon som helst plats vid en svensk högmässa; passar möjligen vid ungdomsmötet i församlingssalen. Av 509 sluta sig vv. 1—3 närmare till texten än vv. 4—6. Till *slutpsalm* passar 69: 2, 3 bra, men 536: 4 stöter; slutpsalmen bör på en sådan dag kunna ge ett samlat uttryck åt dagens budskap — i tack och lovsång.

Psalmistan borde, enligt gran-skarens mening, haft följande utseende: 73: 1, 2, 49: —, 50: 3, 62: 5—7, 69: 3; eller kanske ännu bättre: 50: 1—3, 73: —, 48: 1, 69: 2, 3, 63: 13—15.

I ett följande nummer kommer passionstidens psalmval att upptagas till behandling.

D. G.

Recensioner.

Ärkestiftets organistförening: Fyrtio koralförspel. I. (1925. 48 sid. Pris 2: 25. Diakonistyrelsens förlag.)

Den av Ärkestiftets Organistförening utgivna samlingen koralförspel, vars första häfte redan förra året utkommit, skall säkerligen hälsas med tillfredsställelse av våra organister landet runt.

Till organistens svåraste uppgifter hör att på ett för gudstjänsten värdigt sätt kunna förbereda psalmsången med ett väl avpassat preludium. Få äro de, som genom förvärfvad kunskap eller benådad

ingivelse behärska konsten, och därför är det lika sällsynt att för detta område få höra något i bästa mening stilfullt som det är vanligt att organisten genom bristande förmåga eller kanske t. o. m. bristande kännedom om preludieringens betydelse avviker från kyrklig stil och gudstjänstlig värdighet.

Mot en preludiesamling skulle kunna invändas, att det är föga förenligt med god stil att söka giva förspelet en en gång för alla fastställd form, ty lika visst som psalmvalet är betingat av textläsning, predikan m. m., lika visst uppträ-